

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra primární a preprimární pedagogiky

Bakalářská práce

Marta Ochmannová

Klíčové kompetence dítěte jako prostředek jeho osobnostního rozvoje

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené bibliografické a elektronické zdroje.

V Olomouci 19. 5. 2020

Marta Ochmannová

**Poděkování, patří vedoucí práce, PhDr. Dominice Provázkové Stolinské, Ph.D.,
za odborné vedení, rady a připomínky.**

Obsah

ÚVOD.....	5
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	6
1 INFORMACE KE KLÍČOVÝM KOMPETENCÍM	7
1.1 Klíčové kompetence a jejich úloha v předškolním vzdělávání	8
1.2 Proces získávání klíčových kompetencí	10
1.3 Příklad získání kompetence	11
2 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V DNEŠNÍ DOBĚ	12
2.1 Osobnostně orientovaný model výchovy a jeho znaky	12
2.2 Rámcový vzdělávací program předškolní výchovy (RVP PV) a jeho cíle	13
2.3 Vliv předškolního vzdělávání na dítě	14
3 VÝVOJ DÍTĚTE V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU	16
3.1 Charakteristika vývoje dítěte	16
3.2 Oblasti probíhajících změn v předškolním období.....	17
4 VÝZNAM HRY V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁNÍ	20
4.1 Hra jako nástroj vzdělávání	20
4.2 Charakteristika hry	21
4.3 Hra dítěte v předškolním věku.....	22
II. PRAKTICKÁ ČÁST	24
5 ZJIŠTĚNÍ ÚROVNĚ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE.....	25
5.1 Cíl výzkumného šetření.....	25
5.2 Metoda sběru dat	25
5.3 Neřízené pozorování.....	25
6 INTEGROVANÝ BLOK.....	27
7 NÁVRH AKTIVIT PRO URČENÍ DOSAŽENÉ ÚROVNĚ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ	29
8 ANALÝZA VÝSLEDKŮ.....	39
Závěr	41
Seznam literatury	42
Seznam příloh	46

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá tématem „Klíčové kompetence dítěte jako prostředek jeho osobnostního rozvoje“. Klíčové kompetence jsou výstupem předškolního vzdělání a jsou základním ukazatelem dosaženého stupně vývoje dítěte v určitých vzdělávacích oblastech. Jsou také nezbytné pro rozvoj osobnosti dítěte schopného fungovat v dnešní společnosti. Klíčové kompetence byly navrženy tak, aby celistvě rozvíjely osobnost dítěte a maximálně podpořily budoucí fungování ve společnosti. Kompetence jsou koncipovány tak, aby se z dítěte stala rozumně uvažující bytost se schopností domluvit se, komunikovat a rozvíjet se v další části života, tzn. základním vzdělávání.

V teoretické části bakalářské práce popisujeme obecně klíčové kompetence a jejich dělení. Podíváme se na to, jaké zastávají klíčové kompetence v předškolním vzdělávání úlohu, a jakým způsobem se klíčové kompetence dělí. V druhé kapitole se budeme věnovat osobnostně orientovanému modelu výchovy, jako pojetí vztahu a přístupu mezi pedagogem a dítětem. Přiblížíme si rámcový vzdělávací program předškolního vzdělávání, jeho cíle, a také vliv předškolního vzdělávání na dítě. Ve třetí kapitole se zaměříme na charakteristiku a oblasti, ve kterých dochází k vývoji dítěte, jak ve fyzické, psychické, tak i sociální oblasti. V poslední kapitole teoretické části se budeme zabývat významem hry pro dítě, která je užívána jako nástroj výchovy i vzdělávání.

V praktické části bakalářské práce se budeme věnovat zjištění úrovně klíčových kompetencí v mateřské škole u skupiny dětí ve třídě běžné mateřské školy. Věková kategorie dětí bude 6-7 let. Výběrem konkrétních aktivit budeme zkoumat jejich úroveň. Určíme si výzkumný cíl, metodu sběru dat, pozorování. Dále si představíme integrovaný blok a návrhu aktivit pro určení dosažené úrovně klíčových kompetencí, analýze výsledků klíčových kompetencí.

Hlavním cílem bude snaha o zjištění úrovně rozvoje klíčových kompetencí ve třídě u stejné věkové skupiny dětí v rámci specifických týdenních aktivit. Dílčím cílem je pak zjištění, jaké činnosti v rámci aktivit byly uskutečněny a jaké klíčové kompetence zde byly ověřeny.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 INFORMACE KE KLÍČOVÝM KOMPETENCÍM

Než přejdeme k praktické části bakalářské práce, tedy klíčovým kompetencím dítěte, je nutné nejprve kompetence popsat a přiblížit obecně, protože z těchto informací vychází další část bakalářské práce.

Pedagogická encyklopedie (2009) definuje klíčové kompetence jako: „*soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro rozvoj a uplatnění každého jedince aktivně do společnosti, uplatnění v budoucnu jak v pracovním tak i osobním životě. Vědomosti nám udává soustava představ, pojmů, teorií a poznatků, které si člověk osvojuje díky vzdělávání, vlastnímu učení a jiným vlivům. Dovednosti jsou předpoklady k vykonávání určité praktické činnosti. Schopnosti jsou vlastnosti osobnosti, které jsou rozvinuté výcvikem, vzděláním, zkušeností. Postoje jsou trvalé individuální tendence k určitému chování vůči určitým situacím vzniklé na základě vztahů a zkušeností.*“

V průběhu života člověk nabývá sociálním stykem a praktickou činností poznatky, kterými jsou zkušenosti. Kompetence tímto představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů, hodnot, pracovní uplatnění a osobní rozvoj jedince. (estudovna.cz/kompetence.html)

Kompetencí se rozumí relativně obecné, hlubinné struktury, které nejsou přímo pozorovatelné. K pojmu kompetence se pojí také pojem performance. Jsou to pozorovatelné projevy, jejichž podoba je ovlivněna interakcí s realitou a podmíněna mnoha vnějšími vlivy. Tuto dvojici komplementárních pojmů zavedl Noam Chomský v šedesátých letech minulého století. (Průcha, 2001)

Takzvané klíčové kompetence popsal poprvé Mertens v roce 1974. Teprve v dnešní době mají význam také ve školním vzdělávání (Horst, Marco, 2015). Průcha (2001) označuje klíčové kompetence jako soubor požadavků na vzdělávání, zahrnující podstatné vědomosti, dovednosti a schopnosti univerzálně použitelné v běžných pracovních a životních situacích. Nejsou vázány na jednotlivé předměty, nýbrž mají být rozvíjeny jako součást obecného základu vzdělávání. „*Elementární základy klíčových kompetencí jsou položeny už v předškolním vzdělávání, dále jsou pak systematicky rozvíjeny i na dalších úrovních vzdělávání, tj. na základní a střední škole*“. (Dvořáková a kol. 2015, s. 75)

1.1 Klíčové kompetence a jejich úloha v předškolním vzdělávání

Předškolní vzdělávání znamená první etapu, která zabezpečuje uspokojování přirozených potřeb dítěte a rozvoj jeho osobnosti. Podporuje zde zdravý tělesný, psychický i sociální vývoj dětí a vytváří tak předpoklady pro jejich pozdější vzdělávání v dalším životě. (Šmelová, 2004)

Jedním ze znaků pojetí vzdělávání obsažených v rámcových vzdělávacích programech je přechod od osvojování si velkého objemu faktů k rozvoji životně zásadních klíčových kompetencí. Rámcové vzdělávací programy přesně určují klíčové kompetence jako soubory vědomostí, schopností, postojů a hodnot podstatných pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a pozdější uplatnění v životě (Smolíková, 2005). Rámcové vzdělávací programy vycházejí z nové strategie předškolního vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. (RVP, 2018)

Jelikož jsou tyto kompetence velmi rozsáhlé, měl by předškolní pedagog znát a umět si určitou kompetenci konkretizovat do podoby očekávaného výstupu, současně si tím uvědomit její souvislost s rozvojem dalších kompetencí (Svobodová a kol. 2010). „*Klíčové kompetence jsou tedy očekávaným výstupem rámcových cílů*“. (Bytešníková, 2012, s. 89)

Soubor klíčových kompetencí

Soubor klíčových kompetencí vychází z všeobecně sdílených představ společnosti o tom, které kompetence podporují k spokojený a úspěšný životu jedince a z hodnot společnosti obecně uznávaných. V souladu s prioritami společnosti byly jako klíčové stanoveny tyto

- **kompetence k učení**
- **kompetence k řešení problémů**
- **kompetence komunikativní**
- **kompetence sociální a personální**
- **kompetence činnostní a občanské**

Ani „výše“ jmenované soubory dovedností, poznatků, hodnot a postojů nejsou izolované, ale navzájem propojené a provázané. (Smolíková, 2005)

Sedláčková a kol. (2012) popisuje:

Kompetence k učení

Dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si všech souvislostí, experimentuje a používá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě. Při zadané práci dokončí, co započalo.

Kompetence k řešení problémů

Dítě si všímá vznikajících problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něho pozitivní odezva na aktivní zájem. Užívá číselných a matematických pojmů.

Kompetence komunikativní

Dítě ovládá řeč, hovoří také ve vhodně formulovaných větách. Dokáže vyjádřit a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky. V běžných životních situacích komunikuje bez zábran a ostychu.

Kompetence sociální a personální

Dítě dokáže samostatně rozhodovat o svých činnostech, umí si vytvořit názor na danou situaci a vyjádřit jej. Uvědomuje si, že za sebe i své jednání je zodpovědné a nese důsledky.

Kompetence činnostní a občanské

Dítě svoje činnosti a hry se učí naplánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. Zajímá se o druhé i o to, co se kolem něj děje, je otevřené aktuální situaci.

1.2 Proces získávání klíčových kompetencí

Nabývání navzájem propojených klíčových způsobilostí začíná v předškolním věku dítěte, postupuje v základním i poté středním vzdělávání a pozvolna se dokončuje v dalších obdobích života. Je to dlouhodobý, otevřený, celoživotní proces. (Smolíková, 2005)

„Získávat klíčové kompetence znamená mít schopnost a být připraven učit se po celý život, je tedy rozhodujícím krokem při rozvíjení osobnosti“. (Horst, Marco, 2015, s. 175)

Klíčové kompetence mají směřovat k tomu, aby dítě s ohledem na své individuální i věkové zvláštnosti bylo schopno nároky běžného života v rodině i škole bez problémů zvládat. Předškolní vzdělávání se tak spolupodílí na přípravě dítěte pro jeho život. (Šmelová, 2004)

1.3 Příklad získání kompetence

Proces získávání nějaké kompetence i jednotlivé, je velmi komplikovaný postup, jelikož důsledkem je celý souhrn jednotlivých kompetencí.

Například můžeme použít způsobilost manipulovat s nůžkami, kdy dítě ovládá jemnou motoriku a koordinaci ruka a oko. Nabytí této způsobilosti značí, že dítě bude pracovat s nůžkami bezpečným způsobem, správně je užívat i používat je v příslušných okolnostech. Nejde tudíž pouze o prostou izolovanou dovednost "zacházet s nůžkami", avšak rovněž

o schopnost samostatně, tj. na podkladě vlastního posouzení situace používat nůžky tam, kde je to příhodné i užitečné. (Smolíková, 2006)

2 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V DNEŠNÍ DOBĚ

2.1 Osobnostně orientovaný model výchovy a jeho znaky

V dnešní době společnost klade důraz na osobnostně orientované pojetí školního vzdělávání. Oproti dřívějšímu přístupu, v němž bylo dítě vnímáno jako bytost nezralá, sociálně a morálně nerozvinutá, je dítě považováno jako bytost plně rozvinutá, kompetentní, s vlastními právy.

S uvedenou koncepcí předškolního vzdělávání souvisí i odpovídající volba vzdělávacích metod a organizačních forem. Střed spočívá zejména v jejich rozvoji a vzdělávání každému jednotlivému dítěti v rozsahu jeho možností a potřeb, variabilitě. (Šmelová a kol., 2013)

Znaky osobnostně orientované výchovy:

Vztah k dítěti – mateřská škola dává prostor dítěti, aby se mohlo chovat a projevovat chovat jako svobodná osobnost.

Vztah k rodině – mateřská škola si uvědomuje, že rodina je jejich partnerem v oblasti spolupráce.

Vztah k počátečnímu vzdělávání – záměrem pedagogů v mateřské škole je rozvoj klíčových kompetencí dítěte předškolního věku. Vhodnými verzemi připravuje dítě na zvládnutí plynulého přechodu z předškolního do školního vzdělávání.

Hra a učení – pedagog využívá hru k uskutečnění stanovených cílů, k rozvoji dítěte.

Tvořivost a samostatnost – vývoj tvořivosti a samostatnosti dítěte.

Individualizace – dítě má být samo sebou a současně mít vytvářeny podmínky se zřetelem na vlastní možnosti, vztah, strategii, které jsou pro něj dostatečné a podporují jeho celkový zdravý rozvoj.

Alternativnost – mateřské školy si na podkladu svých vlastních podmínek vytvářejí vzdělávací programy. (Šmelová a kol. 2014)

2.2 Rámcový vzdělávací program předškolní výchovy (RVP PV)

a jeho cíle

Šmelová a kol.(2014) uvádí současné předškolní kurikulum - „*RVP PV je koncipované na základech osobnostně orientované výchovy, v centru pozornosti je dítě se svými zájmy a potřebami. Pedagogický proces je postavený na demokratických základech a sociálně-komunikační strategii a principu individualizace ve skupině.*“

Stanovuje cíle a podmínky vzdělávání, pestrou a širokou nabídku vzdělávacích programů. Vymezuje úroveň klíčových kompetencí, kterou lze získat v předškolním vzdělávání. Kompetence jsou stanoveny jako předpokládané výstupy. Reprezentují tak jednu z výsledných skupin vzdělávání dětí předškolního věku. Kompetence ztvárňují, čím předškolní vzdělávání může podpořit výbavu dítěte pro celoživotní vzdělávání předtím, než začne

jeho povinné vzdělávání. Kompetence formulují tedy předpokládaný vzdělávací přínos pro mateřské školy a poskytují zřetelnou představu o tom, kam předškolní vzdělávání míří a na co může základní vzdělávání navázat. (Smolíková, 2005)

V Rámcovém vzdělávacím programu jsou formulovány hlavní požadavky a podmínky a předpisy pro vztahující se instituci ve vzdělávání dětí v předškolním věku. Zmíněné předpisy se stávají závaznými pro předškolní vzdělávání v mateřských školách. (Bytešníková, 2007) „*Rámcový vzdělávací program je také závazným kurikulárním dokumentem nejvyšší úrovně ve školství v ČR*“. (Zormannová, 2014, s. 75)

Vzdělávací obsah RVP PV má tyto oblasti: (Šmelová a kol. 2013)

Dítě a jeho tělo - zde je zaměřeno na oblast biologickou.

Dítě a jeho psychika – zde je zacíleno na oblast psychologickou.

Dítě a ten druhý – zde je směřováno na oblast interpersonální.

Dítě a společnost – zde se zaměřuje na oblast sociálně – kulturní.

Dítě a svět – zde se směřuje na oblast environmentální.

Cíle předškolního vzdělávání

Rámcový vzdělávací program (2018) stanovuje:

rámcové cíle – představují všeobecné záměry předškolního vzdělávání,

klíčové kompetence - ukazují výstupy, způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání,

dílčí cíle - znázorňují konkrétní záměry příslušející té které vzdělávací oblasti,

dílčí výstupy - tvoří dílčí poznatky, dovednosti, přístupy a hodnoty, které dílčím cílům odpovídají.

Předškolní vzdělávání si dává za cíl doplňovat rodinnou výchovu, zabezpečit dítěti prostředí s dostatkem všestranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Má vyvíjet běžný život dítěte a zajišťovat odbornou péči, rozvíjet osobnost dítěte a pozvednout jeho tělesný rozvoj zdraví, osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v porozumění okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení. (Šmelová, 2013)

2.3 Vliv předškolního vzdělávání na dítě

Úkolem předškolního vzdělávání je rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních, maximálně podporovat individuální rozvojové možnosti dětí. (RVP, 2018)

„Předškolní vzdělávání napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními potřebami.“ Podporuje harmonický rozvoj osobnosti dítěte, nabízí podnětné a přirozené prostředí, umožňuje rozvoj dovedností a návyků, které dítěti umožní, aby bylo ve škole bez většího úsilí úspěšné. V mateřské škole se postupně uvolňuje vázanost na rodinu i na dospělé. Postupně se učí dělit se o přízeň autority s jinými dětmi. Učí se postupně různé úlohy. Jinou úlohu hraje doma vůči rodičům, ve vztahu k učitelce, kamarádům v mateřské škole. (Kolaříková, 2015, s. 36)

Mateřská škola Trnava (2011) uvádí: *„Hodnota vstupu i docházky do mateřské školy je podceňována, toto zařízení bývá ze stran některých dospělých považováno pouze*

za přechodné stadium mezi rodinou a potom školou. Mateřská škola se významně podílí na sociálním vývoji dítěte.“

Mateřská škola může podporovat individuální rozvoj a osobitý projev dítěte podle stupně schopností a dovedností často lépe než rodina. Nejen k promyšlenému odbornému vedení, vstupuje zde vzájemná kooperace, soulad, podřízení se pravidlům. (Opravilová, 2016)

3 VÝVOJ DÍTĚTE V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU

Předškolní věk je obdobím mezi třetím rokem věku a nástupem do školy, ve vývojové psychologii je často označován věkem hry a přípravy na školu. Je věkem iniciativy, energie, nadšení, zvědavosti, pohybu. Rozvíjí se pracovní chování a zlepšuje se vytrvalost, systematicčnost. (Kolaříková, 2015)

3.1 Charakteristika vývoje dítěte

Předškolní věk má dvě rozmezí, mezi třetím a čtvrtým rokem to značí vstup do mateřské školy. Po dovršení šestého roku nástup do základní školy. Primární rysy osobnosti jedince

se počínají vytvářet už v období předškolního věku. Z tohoto důvodu se lze setkat s názorem, že prvních šest let jedincova života je obvykle pro jeho další vývoj osobnosti vlastně rozhodující (Kohoutek, 2014).

V předškolním věku se začínají rozvíjet také vyšší city, začínají se formovat morální vlastnosti, poprvé se vývojově začínají projevovat zárodky svědomí. Dítě již zná výčitky svědomí při přestupku i pocit uspokojení, že něco dodrželo, nebo pocit odpuštění, když něco napravilo. Osobnostní rozvoj dítěte během předškolního věku směřuje postupně k rozvinutí všech předpokladů pro úspěšné zahájení povinné školní povinné docházky. (Berčíková a kol., 2014)

Pro dítě předškolního věku je důležitá správná volba stavebnic, hraček. Vhodné jsou jak kostky, mozaiky, provlékala, lega a další. Význam je zde i v činnosti zaměřené na manuální zručnost, jako modelování, hnětení, šroubování, sestavování. Těmito činnostmi se u dětí rozvíjí vytrvalost, barevnost, systematicčnost, proporcionalita. (Bartoňová, 2019)

Ve věku od tří do šesti let se výrazně změní tělesná stavba dítěte. Typická baculatost v předchozím období se mění ve štíhlost. Koncem předškolního věku, hovoříme o období vytáhlosti. (Šmelová a kol. 2012). Období je veledůležité pro utváření obranyschopnosti. Také z důvodu velkého výdaje vynaloženého na, přestavbu těla je velice nutná zdravá, pestrá a vyvážená strava, která mu dodá potřebné živiny. (Kolaříková, 2015)

Zásadním obdobím pro vývoj řeči je období do šesti až sedmi let s tím, že nejprudší tempo je do tří až čtyř let. Raný vývoj řeči je podmíněn a ovlivněn: motorikou, vnímáním a sociálním prostředím.

3.2 Oblasti probíhajících změn v předškolním období

Motorika

Velký význam má vyzrávání hrubé motoriky, tedy sed, lezení a zejména chůze. Není tedy náhodou, že se s nástupem chůze kolem prvního roku pozvolna začíná rozvíjet také aktivní slovní zásoba. (Bednářová, 2011)

Vnímání

„Je základní kognitivní proces, který nám umožňuje být v kontaktu s okolním světem, účelně jednat a orientovat se v životním prostředí .Přináší nám do vědomí informace, které jsou relativně přesnými obrazy skutečnosti“ (Šmelová a kol. 2015,s.54).

Sociální prostředí

Atmosféra, v němž dítě vyrůstá, může jeho vývoj významným způsobem ovlivnit. Ovlivňuje jej v rámci vzájemného působení. Může mít charakter o interakci s lidmi, neživými objekty symboly (Vágnerová, 2017).

Hrubá motorika

V období předškolního vývoje dochází k silnému rozvoji schopnosti udržet rovnováhu (na konci období se už děti učí lyžovat nebo bruslit). K tomuto období patří ještě zvýšená pohyblivost, tak si děti procvičí vlastní dovednosti pohybu a fixují je. Doporučují se dětem různé pohybové hračky (tříkolky, koloběžky, šlapací autíčka). V kontextu s vývojem těla,

i vývojem motoriky dítěte v tomto období, je potřeba zdůraznit opravdu značný význam herních činností dětí v této vývojové etapě. (Kohoutek, 2014)

Pohyblivost se zlepšuje postupně. Zlepšuje se pohybová koordinace, rychlost, plynulost, pohotovost, ladnost a obratnost pohybů, děti jsou více hbité. Zlepšení hrubé motoriky

jim umožňuje rozvoj větší samostatnosti při sebeobsluze. (Kolaříková, 2015)

Motorický vývoj v předškolním věku můžeme označit jako neustálé zdokonalování a zlepšování pohybové koordinace a elegance. Pohyb zůstává neustále nejpřirozenější potřebou dítěte. (Čížková a kol., 2001)

Jemná motorika

Vytváření jemné motoriky umožňuje dětem zacházení s tužkou, nůžkami, jíst příborem, házet a chytat míč, rozvíjí se způsob zručnosti. Do 5 let má většina dětí jasnou pravděpodobnost používat jednu ruku raději než druhou (Šmelová, 2012).

V tomto období se již s konečnou platností vyhraňuje také převaha u jedné ruky. Pakliže je u dětí zaznamenán vývoj k tzv. levorukosti (tedy k levé lateralitě), není na místě násilné precvičování daného dítěte na vyhraněnost na pravou ruku. (Kohoutek, 2014)

Grafomotorika

Je ovlivněna jemnou a hrubou motorikou, pohybovou koordinací, senzomotorickou koordinací a úrovní vývoje psychiky dítěte (Šmelová a kol., 2013).

Kresba

Je přirozenou aktivitou každého dítěte, je pro něj hrou, možností něco vytvářet, vyjádřit se, přináší dítěti radost a uspokojení nad vlastním výtvozem. Během předškolního období

by se měla kresba postupně rozvíjet od čmáranic a hlavonožců po kresbu postavy a jevů z každodenního života. Dítě kreslí to, co ho zaujme, ale často jsou to právě lidé, člověk, který je pro dítě důležitý. (Kolaříková, 2015)

Řeč a komunikační schopnosti

Řeč je speciální lidskou způsobilostí. Jedná se o vědomé užívání jazyka jako složitou soustavou znaků a symbolů ve všech formách. Slouží člověku ke vyjadřování pocitů, přání,

myšlenek. Tato schopnost není vrozená, na svět si však přinášíme určité předpoklady, které se rozvíjejí až při slovním styku s mluvícím okolím (Klenková,2006).

S rozvojem řeči velmi souvisí také rozvoj v oblasti myšlení, jež je u dětí těsně propojeno s konkrétními situacemi z jejich života. V kontextu obzoru myšlení i představ u dětí dochází k jejich rozšiřování a zrovna tak se rozšiřuje i obzor jejich zkušeností a rozsah jejich slovníku.

Touha po vědění se u dětí v této vývojové fázi zaměřuje na vnější svět (jejich zájem o duševní život jich samých se rozvíjí daleko později). Relativně dlouho se rozvíjejí pojmy časové, dětem splývá dlouhá řada časových pojetí, pletou si je. Předškolní dítě žije především přítomností. Podstatnou úlohu v rozvoji řeči, myšlení, obrazotvornosti, v povzbuzování uměleckého vcítění dětí představují pohádky. Nepřeceňuje se důležitost pohádek, když se nazve údobí od 3 do 6 let věkem pohádky. (Kohoutek, 2014)

Pohádky jsou schopny nenásilnou formou děti povzbudit, nabízejí jim logickou stavbu, opakující se motivy, fungující stereotypy. Předškolní dítě dokáže sledovat poměrně dlouhý děj pohádky, dokáže si nechat pohádku předčítat i několikrát dokola Má to pro dítě velký citový význam, vyrovnává se tím se strachem. (Kolaříková, 2015)

4 VÝZNAM HRY V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁNÍ

Hra je v osobnostním vývoji dítěte velice důležitá, předškolní období je označováno věkem hry.

4.1 Hra jako nástroj vzdělávání

Pro dítě předškolního věku je hra tou nejpřirozenější a nejčastější aktivitou. Přináší mu uspokojení, hrou dítě získává zkušenosti, hrou se učí, ve hře si přehrává situace, kterým nerozumí, hra mu pomáhá zapomenout na problémy, nebo se naopak s některými vyrovnat.

Hra dítě upoutává, okouzljuje a oslňuje. Hra je aktivita svobodná, dítě k ní nemá být nuceno, nelze ji vykonávat pomocí příkazu, protože tím potom přestává být přitažlivá, radostná (Svobodová, 2010).

Hra již neplní v životě dětí předškolního věku jen funkci zábavnou i relaxační, ale tvoří nástroj, který je v tomto období nejvhodnější pro jejich vzdělávání. V předškolním zařízení

lze právoplatně hovořit o významu hry v tom chápání, že jde o prostředek sloužící ke zvýšení účinnosti u výchovně-vzdělávacího programu pro oblast předškolního vzdělávání.

Hra je také nejpřirozenější aktivitou pro děti v předškolním věku. Hra totiž pozitivně ovlivňuje i rozvoj osobnosti dítěte a napomáhá v začlenění se do společnosti, dále k nácviku sebeobsluhy, k rozvoji jemné a hrubé motoriky, rozvoji komunikace s vrstevníky a dospělými lidmi. U hry by bylo možné zmínit řadu dalších pozitiv, jež jsou neméně podstatné pro úspěšný start do opravdového života.

Hra je celá staletí vnímána jako klíčová prostředek k výchově i vzdělávání. Motivací i hrou si totiž děti nejlépe zapamatují učivo, jež jim je nenápadně nabízeno. Děti tedy ani nepostřehnou, že se takovouto formou naučí nové věci. Hrou získají dovednosti i schopnosti, poznávají nové věci kolem sebe a rozvíjejí své myšlení. (Wolfová, 2018)

4.2 Charakteristika hry

Hra je činnost duševní nebo tělesná, vychází z přirozenosti dítěte. K důležitým principům hry patří pravidla, která dodávají hře napětí, obtížnost a usměrňují zmíněnou činnost.

Podle Střelce (2004) je hra pro dítě:

- **zábavou, ale i poučením** – kterákoliv dobře vedená hra má vliv a ty nejprotivnější povinnosti obrátí v radost a potěšení.
- **vystupováním v rolích** - dítě si má možnost prostřednictvím simulačních her vyzkoušet role, se kterými by se ve skutečném životě nikdy nesetkalo, nebo si je záměrně cvičí právě proto, že do nich v pozdějším věku doroste.
- **prožíváním** - zkušenosti, pramenící z vlastního a jedinečného prožívání, se pak stávají pevným základem pro možnou osobní změnu.
- **smyslem** - je to aktivita, která děti baví a která vytváří základní pilíře ceny života.
- **simulací** - podstatou simulace je vytvoření určitého modelu, který ve hře prezentuje reálnou skutečnost. Situace, která je v reálném světě pouze ojedinělá. Ojedinělost spočívá v určitém nebezpečí, které s sebou tyto situace přinášejí.
- **poznáním a sebepoznáním** - každé postavě jsou do jisté míry určena určitá pravidla chování, hráči je zde otevřen prostor pro vlastní naplnění a prožití určité role.
- **mravní výzvou** - v častých hrách jsou účastníci ne náhodou přivedeni do situací, kdy spolu musejí vyjednávat, vzájemně se podřizovat jeden druhému, ustupovat ze svých postojů a měnit své hodnoty.
- **svobodou i řádem** - hry jsou ohraničeny nejen herním prostorem, ale také možnostmi účastníků, pravidly a časem. Hráč by měl možnost sám se rozhodnout, zda se hry zúčastní.
- **cílem** - „*cíl hry je obsažen v činnosti samé, v úsilí a pozornosti, kterou ji dítě věnuje, ve zkušenostech, které hrou získává, Význam není ve výsledku, ale v samotném průběhu hry.*

Dospělí někdy hře nerozumí. Zdá se mu, že dítě jedná bezcílně a chaoticky. Opakuje umanutě určitou činnost, vybírá a zase odkládá věci, nevnímá okolí. Pro dítě má však každá opravdová hra něco znamená, má svůj vnitřní smysl, který nám může zůstat skrytý. Hra je založena na fantazii, ale přesto zůstává s realitou spjata“ (Opravišilová, 2016 s. 85).

Pokud nemají děti prostor pro vlastní vyjádření, uznání a seberealizaci, mohou se cítit nepotřebné a nechťejí se do aktivit vedoucích k jejich seberozvoji zapojovat. Představa osamostatnění, toho, co brzy dítě zvládne, je pro dítě významnou potřebou. Ví, s čím si chce hrát, čeho chce při hře a objevování světa dosáhnout (Kolaříková, 2015). V oblasti metod vzdělávání dětí považujeme prožitkové a kooperativní učení, jenž je uskutečňováno na základech sdílení, spolupráce vzájemné podpory, učení činností hrou jak v podobě řízené či spontánní. (Šmelová, Nelešovská, 2009)

Šmelová a kol.(2015) uvádí rozmanitost her v předškolním věku:

Tematické- námětové – u těchto her děti se snaží napodobit aktivitu dospělých a děje z prostředí svého blízkého okolí. Tyto hry současně rozvíjejí fantazii, vznikají zde i pravidla.

Konstrukční - u dítěte se snaží rozvinout tvořivost, myšlení, pohybové schopnosti. Vedou k rozvíjení schopnosti si jít za nějakým cílem a tím i zvolení vhodných prostředků k dosažení cíle.

Pohybové – činnost dítěte je rozvíjena v konkrétních činnostech, jak konstrukčních her tak i námětových her.

4.3 Hra dítěte v předškolním věku

Dětská hra má své vývojová období. V prvních třech letech si dítě hraje samo. Zachází s předměty, hračkami, okolí nevnímá. V průběhu předškolního věku přechází

dítě z osobní hry ke hře společně s druhými dětmi. Děti si hrají a přestávají si hrát, „vedle sebe“, ale hrají si „spolu“. Na konci předškolní etapy začíná hra přijímat charakter kolektivu (Šmelová, 2015).

Světlem dětí je hra. Dítě s přibývajícími řečovými dovednostmi, které si osvojuje hravou formou a ve spojitosti se zákonitostmi osobního vývoje proniká do světa stále hlouběji a odhaluje jeho spojení.

Hra se může projevit jak dotyky, pohyby těla, postojem očním kontaktem. Je dalším způsobem jak vyjádřit vlastní ztvárněním reality, postoje ke světu i k sobě samému. Dělení her je různé podle jednotlivých tlumočnicků her. Dělení her podle Vágnerové (2012) obsahuje dělení např:

- **symbolická hra** - umožňuje dítěti symbolicky uspokojit přání, která ve skutečnosti splnit nelze. Hra mu dovoluje chovat se podle svých představ a přizpůsobit realitu, alespoň dočasně, svým potřebám.

- **tématická hra na něco** - slouží jako procvičování budoucích rolí. Příkladem může být hra na školu, na maminku, tatínka. Ve hře může být samo dobré i zlé a naučí se tak vnímat a rozlišovat své osobní vlastnosti.

Severová (1982) „*V souvislosti s potřebami a motivací rozlišuje hry motivované specifickými potřebami vývoje, které plní funkci učení a hry, které s učením nesouvisí. Hry, které plní funkci učení jsou obsahově velmi rozmanité. Dětem v nich nejde o výsledek, ale možnost činnost realizovat*“

Hra se stává hlavní aktivitou, ve které probíhá proces, kdy je jedinec ovlivňován bez předchozího úmyslu. Dítě si hraje, i když je unavené nebo nemocné. Je ukazatelem vývojové úrovně dítěte, umožní nám pozorovat vývojové zvláštnosti. V psychologické klinické praxi je hra léčebným prostředkem (Čížková, 2001).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ZJIŠTĚNÍ ÚROVNĚ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Pomocí specificky vybraných pěti aktivit budeme zkoumat dosaženou úroveň ve všech kompetencích, tzv. Kompetence k učení, řešení problémů, sociální a personální, komunikativní, činnostní a občanské.

5.1 Cíl výzkumného šetření

Praktické část má za cíl ověření dosažené úrovně klíčových kompetencí u dětí 6-7 let v běžné mateřské škole. Tato skupina byla vybrána záměrně, jelikož je našim cílem zjištění výstupní úrovně klíčových kompetencí při přechodu z mateřské školy do školy základní. Tímto ověřením také zjistíme, zda nastavení našeho ŠVP je vhodné a děti opravdu rozvíjí a připravuje na vstup do základní školy. Skupinu tvořilo 8 dětí, z toho 5 chlapců a 3 dívky.

5.2 Metoda sběru dat

U dětí bude zjišťována dosažená úroveň kvalitativní metodou, tzv. neřízeným pozorováním. Pomocí této metody budou u vzorku dětí sbírána data a postupně zkoumána kvalita ŠVP v naší mateřské škole pro rozvoj klíčových kompetencí.

5.3 Neřízené pozorování

Je to pozorování extrospekci, kdy jsou pozorovány jiné předměty či osoby. Pozorovatel se s předmětem pozorování přímo setkává.

Pozorování by mělo mít dobrou validitu, což znamená správnost daných pravidel a také reliabilitu spolehlivost výzkumné metody. (Chráška, 2016)

Základní a nezastupitelnou metodou je pozorování. Jde o „proces“ systematického sledování a zaznamenávání projevů dítěte s cílem rozhodnout o optimálním vedení dítěte. (Sedláčková a kol. 2012, s. 28)

6 INTEGROVANÝ BLOK

V mateřských školách probíhá vzdělávání na základě integrovaných bloků. Realizace těchto integrovaných tematických bloků nabízí dětem velkou škálu aktivit. Děti získají jak ucelenější vědomosti a poznatky, tak souvislosti mezi nimi.

III.IB- Jarní probouzení (březen, duben, květen)

Charakteristika integrovaného bloku

Cílem integrovaného bloku „JARNÍ PROBOUZENÍ“ je seznamováním se s nastávajícím obdobím jara a jeho rozmanitostmi a specifiky se zaměřením na živou a neživou přírodu a její vzájemné působení a propojení.

Seznamovat děti s okolním prostředím jeho rozmanitostmi, proměnami. Seznámit děti se školním prostředím návštěvou 1. třídy ZŠ, zařazovat hry a činnosti zaměřené na školu a přípravu k zápisu do ZŠ.

Výchovné a vzdělávací strategie:

kompetence komunikativní

- domlouvá se gesty i slovy
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými

kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za své jednání odpovídá a nese důsledky
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla a přizpůsobí se jim

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků, symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích i v dalším učení

kompetence k řešení problémů

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou může situaci ovlivnit

kompetence činnostní a občanské

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také se přizpůsobit daným okolnostem

- ví, není mu jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a může je ovlivnit

Témata III. IB

1. Jaro je tu! Pozorování a rozpoznávání prvních znaků jara během vycházek, pozorování celkových změn v jarní přírodě.

2. Pohádkový svět - Čtení, poslouchání a vyprávění pohádek, hraní s loutkami, v kostýmech. Divadelní představení a malování pohádky.

3. Jdu k zápisu - Návštěva 1. třídy ZŠ a prohlídka školního prostředí. Posilování pozitivního vztahu ke škole a významu záměrného učení. Činnosti hry a rozpoznávání základních geometrických tvarů, barev, číselné řady a orientace v ní.

4. Planeta země - seznámení a poznávání živé a neživé přírody, význam ekologie pro náš život a její význam pro celé lidstvo.

5. Až budu velký – seznamování s druhy lidských činností v zaměření na profesi a povolání. Určování jednotlivých známých profesí ze svého okolí, vysvětlení významu, potřeby a charakteristiky jednotlivých povolání.

6. Maminka má svátek - příprava oslavy svátku všech maminek a její realizace – výzdoba třídy, výroba překvapení pro maminky, besídka ke dni matek v mateřské škole. Pochopit význam tohoto svátku v návaznosti na upevňování rodinných vztahů.

7 NÁVRH AKTIVIT PRO URČENÍ DOSAŽENÉ ÚROVNĚ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

Týdenní téma: Pohádkový svět

III. integrovaný blok: jarní probouzení

1. den – pondělí- rozvoj komunikativních kompetencí

Aktivita – pohádka o Perníkové chaloupce

Stanovená klíčová kompetence komunikativní – dítě ovládá řeč ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

Dílčí vzdělávací cíl – rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Očekávaný výstup – sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Popis aktivity: Dětem byly pomocí šátků zavázány oči, připraveny už předem upečené perníčky a každému dítěti vloženo do úst jeden , bylo se se jich zeptáno, že si budeme číst pohádku a jestli poznají, o jakou pohádku se bude jednat. Pohádka jim byla přečtena,

po přečtení pohádky, byla pomocí pracovního listu pohádka rozdělena na šest obrázků s danou konkrétní situací. Obrázky byly zamíchány a rozdány. Jelikož obrázků bylo šest a dětí bylo osm, dvě děti spolupracovaly ve dvojici s kamarády. Dále byly děti vyzvány, aby vyprávěly vlastními slovy pohádku a konkrétní děj na obrázku - co na obrázku vidí.

Reflexe aktivity: Aktivitu se zúčastnilo 8 dětí, z toho bylo pět chlapců a tři dívky. Děti ihned poznaly, o jakou pohádku se bude jednat, projevíly zájem a soustředěně poslouchaly pohádku. Při převyprávění, co se děje na obrázcích, jsem zjistila, že si všechny pamatovaly děj, a o co v pohádce vlastně šlo. Nebály se vyjádřit vlastními slovy. Zde došlo k procvičení paměti tak pozornosti.

Cíle u této aktivity bylo dosaženo, děti nasloucháním a poté samostatným vyjadřováním dokázaly povyprávět děj pohádky.

2. den – úterý- rozvoj kompetence učení

Aktivita – Pracovní list s pohádkou a jeho posloupnost

Stanovená klíčová kompetence k učení – učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si pamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

Dílčí vzdělávací cíl - rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně - logickému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.

Očekávaný výstup – chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti podle potřeby je prakticky využívat.

Popis aktivity: V pondělí byla dětem přečtena pohádka na, kterou jsme v úterý navázaly. Dětem byl rozdán pracovní list s pohádkou o perníkové chaloupce. Pracovní list obsahoval šest obrázků s dějem, který byl pondělí přečten, a děti si jej znovu připomněly. Děti si obrázky vystřihaly, každé dítě mělo šest na sebe navazujících obrázků. Jejich úkolem bylo obrázky zamíchat a poté zase postupně složit.

Popis reflexe: Dětem stříhání nedělalo problémy, obrázky zamíchaly, Děti potřebovaly více času na zorientování se v příběhu pohádky a následného seřazení. Aktivity se opět zúčastnilo osm dětí. Pozorováním jsme zjistili, že dva chlapci a jedna dívka měly problém v této činnosti s orientací se v obrázku. Proto bude potřeba zařazovat tuto aktivitu na paměť a pozornost častěji. Dá se říci, že z větší části jsme dosáhli cíle.

3. den – středa – rozvoj sociální a personální kompetence

Aktivita – stavba hradu nebo zámku

Stanovení klíčových kompetencí sociálních a personálních – dítě se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje,

v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, umí vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

Dílčí vzdělávací cíl - posilování prosociálního chování dítěte ve vztahu k ostatním dětem v mateřské škole, rozvíjení tvořivosti, fantazie.

Očekávaný výstup – spolupracovat s ostatními, respektovat potřeby jiného dítěte, rozdělit si úkol s jiným dítětem, prožívat a projevovat radost.

Popis aktivity: Dětem byly do klobouku dány dva obrázky na jednom byl obrázek hradu a na druhém obrázek zámku. Nejprve jsme si povídaly o rozdílu zámku a hradu. Jeden chlapec byl požádán, aby vylosoval, co budou stavět - hrad či zámek. Vylosoval hrad. Děti si braly jak dřevěné, papírové či molitanové kostky a společně se průběžně domlouvaly, jak bude hrad vypadat a co vše bude mít.

Popis reflexe: Byli jsme překvapeni, že při výběru obrázku děti neměly snahu si prosadit to, co by chtěly opravdu stavět a přijaly vylosovaný obrázek s radostí. Při ujasnění pojmu hradu či zámku věděly rozdíly. Aktivity se zúčastnilo osm dětí, z toho pět chlapců, tři dívky. Byla zde vidět chuť a radost společné spolupráce chlapců i dívek dohromady. Děvčata nosila menší kostky, zato chlapci chtěli ukázat, jakou mají sílu - nosily větší počet kostek, Děvčata se potom rozhodla, že uspořádají hradní hostinu a vrhly se do vymýšlení jídla a přípravy hradní tabule. Při této činnosti děti jsem měla opravdu radost i s dětmi. Děti poznaly, že spoluprací dosáhnou rychleji cíle. Náš záměr cíle posilování vztahů a spolupráce mezi dětmi navzájem se nyní splnil v celé míře.

4. den - rozvoj kompetence k řešení problémů

Aktivita – Pexeso- hledání pohádkových dvojic

Stanovená klíčová kompetence k řešení problémů – dítě řeší problémy, na které stačí, známé opakující se situace se snaží řešit samostatně – na základě nápodoby nebo opakováním.

Dílčí vzdělávací cíl – posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti z objevování.

Očekávaný výstup – vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimnout si změněného, nového, chybějícího.

Popis aktivity: Pro děti byla připravena aktivita, kterou mají rádi všechny děti bez rozdílu věku – hledání pohádkových dvojic. Byla vybrána dvojice obrázků z dětských pohádek. Celkem šestnáct obrázků. Pexeso bylo položeno obrázky dolů. Děti seděly naproti sobě a střídaly se v obracení pexesa. Byly zde pohádkové dvojice – Pat a Mat, Spejbl a Hurvínek, Bob a Bobek, Motýl Emanuel a Maková panenka, Máša a medvěd, Bolek a Lolek, včelka Mája a Vilík, Maxipes Fík a Ája. Všechny děti se snažily obrázky zapamatovat a následně určit správný. Potom se aktivita pozměnila, děti daly na stůl všechny obrázky z pexesa, zamíchaly je a každý si vybral jeden obrázek. V této části činnosti měly gesty, mimikou a také krátkou otázkou, například „Kdo jsi? Co děláš? Uhádnout konkrétní postavku z pohádky. Z velké části se dařilo pěti dětem, které vedly v počtu nasbíraných sobě patřících pohádkových dvojic. Dalším třem dětem dělalo problém si vybavit místo kde, by obrázek mohl ležet. Při hádání pohádkové postavy měly problém dvě děti.

Popis reflexe: Aktivitu se zúčastnilo osm dětí. Dvěma dívkám a jednomu chlapci dělalo problém si vybavit místa obrázků. Při hádání postavy měl problém jeden chlapec a jedna dívka. Můžeme celkem shrnout, že bude potřeba tuto nebo podobnou aktivitu zařazovat více. Stanoveného cíle bylo dosaženo z větší části. Děti hra zaujala. U této aktivity došlo k propojení jak klíčové kompetenci řešení problémů, tak klíčové kompetenci komunikativní.

5. den – pátek- rozvoj kompetence k učení - pohybových dovedností

Aktivita – Kouzelník čaruje

Stanovená klíčová kompetence k učení - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

Dílčí vzdělávací cíl – rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé motoriky, ovládnutí pohybového aparátu.

Očekávaný výstup – zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu.

Popis aktivity: Dětem byla zadána pohybová aktivita, tematická k pohádce. Četli jsme dětem pohádku a poté vyprávěli příběh o kouzelníkovi, který bydlí v lese. Zeptali jsme se jich, co takový kouzelník dělá a jaké má k tomu důvody. Děti využívaly své fantazie a sdělovaly své myšlenky. Vybrali jsme jednoho chlapce jako kouzelníka. S dětmi jsme se dohodli

na smluveném signálu, když zazvoníme zvonečkem, musí zůstat stát, aniž by se pohnuly. Kouzelník děti začaroval do podoby stromů. Další roli dostala dívka, která představovala vílu, jenž může zrušit kouzlo tím, že děti postupně odčarovala, děti opět zase mohly běžet. Takhle se postupně vystřídaly všechny dvojice. Děti si postupně domýšlely, jak by mohli ošálit kouzelníka. Vytvořily si se žíněnky ostrůvek na, který vběhly tak kouzelníkova kouzla nepůsobila.

Popis reflexe: Aktivitu se opět zúčastnilo osm dětí, čtyři chlapci a tři dívky, při výměně bylo více chlapců, tak si jeden chlapec zahrál na vílu, chopil se role jako dívky. Děti využívaly rychlosti, obratnosti. Při pozorování jsme zjistili, že děti mají rády pohybové a sportovní hry. Byla zde využita obratnost a rychlost. V této činnosti bylo bez problémů dosaženo cíle, zvládnutí základních pohybových dovedností a prostorovou orientaci.

Navržené aktivity a poté některé vybrány a upraveny k pohádkovému tématu:

Škatulata

Cílem je zvládnout jednoduchá pravidla, která vedou děti k společné reakci. Aktivizují děti pohybem a relaxací.

Děti se posadí na židličky do kruhu nebo si mohou sednout na polštářek na zem v herně. Jedno dítě sedí uprostřed kruhu (zpočátku to bývá učitelka)

Realizace „Až dořekne učitelka výzvu: škatulka hejbejte se teď, všichni se si vymění místa.“ Učitelka hru rozehrává uprostřed kruhu, několikrát při výměnách uprostřed kruhu zůstane. Je-li si jistá, že děti hru pochopily místo, zůstává uprostřed, může si při jedné výměně sezení sama na uprázdněné místo sednout. Tím se na jedno dítě nedostane místo, zůstává uprostřed kruhu a říká hravou formulací. Učitelka mu poradí, aby si, až se děti budou vyměňovat, rychle nějaké místo našlo.

Cukr, káva, limonáda, čaj, rum, bum

Cílem je střídat pohybovou akci a nehybnost, rozdělení pozornosti- soustředit se současně na sebe i na vyvolávače.

Realizace: Vyvolávač stojí na opačné straně proti dětem, může stát u zdi se zakloněnou hlavou a přikrytýma očima rukama. Děti se mohou k vyvolávači přibližovat, ale pokud přestane vyvolávat a podívá se, musí už děti stát bez pohybu. Koho uvidí se pohybovat, toho pošle zpět na start. Kdo se k vyvolávači dostane první, jde na jeho místo a hra začíná od začátku.

Pexeso

Cílem najít dvojici obrázků být spolu krátkou dobu v blízkém tělesném kontaktu, vytváří se tak mezi dětmi sociální kontakty.

Realizace: Učitelka připraví do hry tolik pexesových kartiček, kolik je dětí. Od každého obrázku jsou ve hře dva stejné obrázky. Uprostřed herny si připraví polovinu židliček, než je počet dětí. Kartičky jsou na zemi obrázkem dolů. Děti si vezmou pouze jednu kartičku, domluvou nebo gestem najdou kamaráda se stejným obrázkem. Spolu si pak jako dvojníci sednou na klín, nebo půlku židličky.

Co se stalo?

Cílem je rozvoj představivosti a empatie. Schopnost verbálně vyjádřit svoji představu. Podněcovat vyjádření ostatních dětí, které mají komunikační problémy.

Realizace: Sezení v kruhu na zemi
Učitelka motivuje děti tím, aby se vcítily do situace, když by byly detektivy, musely by řešit různé situace. Dává otázky dětem, aby jí poradily, co se mohlo stát, když:

Kluk jede na kole a má velký batoh.....

Holčička má hodně umazané triko.....

Jede kolem velkou rychlostí sanitka nebo hasičské auto, které houká.....

Maminka se zlobí na své dítě.....

Vadí nebo nevadí

Cílem je zvážit svoje rozhodnutí, upevňovat toleranci mezi dětmi. Komu něco vadí nebo naopak, že je něco společné s druhými co nás těší.

Realizace: V prostoru herny určí učitelka dva kraje. V jednom kraji budou ti, co jim popsaná situace bude vadit, a ve druhém ty děti co jim situace nevadí. Jsou to příklady běžných nabízených situací:

„Vadí nebo nevadí:

Když vás maminka ráno vzbudí? Když musíš jít do Mateřské školy?

Když přijdeš do Mateřské školy a není zde tvůj kamarád?

Jak se cítíš, když Ti kamarád dělá něco, co se Ti nelíbí?

Když musíš dojít jíst jídlo?

Čaruji se zvířátky

Cílem je rychlá pohybová reakce, proběhnutí, procvičení těla v různých polohách. U Jenička zde podporuji umět střídat, chůzi a běh, dodržovat plynulý přechod chůze do běhu a naopak.

Realizace: Učitelka bude mít v ruce kouzelnou hůlku a bude kouzlit. Mávne hůlkou - vysloví název zvířete a děti zaujmou podle svého názoru typické postavení daného zvířete i s napodobením zvuku. Mávnutím hůlky je zase odčaruje.

Na stavitele

Cílem je vzájemná spolupráce dětí, vyslovovat nápady, řešení, vzájemně si pomáhat, konkrétně se shodnout na realizaci.

Realizace: než začne stavitel stavět věž, musí si od správce kostky vyprosit. Poté si vymění role.

Pohádka o Princezně se zlatou hvězdou

Cílem je vžít se do příběhu a spolupracovat na jeho dotváření. Rozvoj smyslového vnímání, představivosti a fantazie. Zde je u Jeníčka představivost rozvíjena pomocí obrázků.

Realizace: Dětem učitelka přečte pohádku o princezně se zlatou hvězdou na čele. Děti si pomocí fantazie zkusí vytvořit pohádku, podle svých představ. Rozdělí si hlavní role i ostatní role. Mohou si potom nakreslit, svého oblíbeného hrdinu.

Skládání obrázku

Cílem je společná spolupráce dětí na sestavování obrázku, vzájemná komunikace, brát v úvahu nápady a řešení druhých dětí, ale zkoušet své vlastní řešení. Procvičování základních matematických představ. Spočítat počet dílků k sestavení obrázku.

Realizace: Skupinka dětí dostane hromádku rozstříhaného obrázku a snaží se jej pomocí svých společných sil sestavit. Jenda tuto činnost zvládá a zlepšuje se ve vzájemné komunikaci dětí, umí navrhnout spolupráci. Spočítat obrázky mu nedělá problém, jiné děti potřebují více času na odpověď,

Povídání podle obrázků

Na stránce A5 jsou 4 obrázky a úkoly. Nejprve si děti všechny obrázky prohlédnou, co na nich lidé dělají. Vysloví si třeba první obrázek, kde dívka skáče přes švihadlo, a vysloví „skáče“ vyznačí dlouhou hlásku čárkou, kratší hlásku vyznačí puntíkem. Zde je rozvíjena

u dětí komunikativní kompetence. V jednoduchých větách, rozdělují slova na slabiky.

Obrázek s hodinami

Na obrázku, kde jsou nakreslené hodiny s časem a činnost režimu dne. Například vana, postel. Úkolem je obrázek vymalovat a čarou spojit přibližný čas činností na hodinách. Zde je rozvíjena jemná motorika správný úchop psací potřeby.

Obrázek děti v lese

Na obrázku jsou děti, které si hrají, turista s banánem v ruce, paní s balíkem v ruce. Děti obrázek vymalují podle svého uvážení. Vymalují jakoukoliv barvou, co začíná nebo obsahuje písmeno B.

8 ANALÝZA VÝSLEDKŮ

Ve výzkumném šetření se zjišťovala úroveň klíčových kompetencí dětí v běžné mateřské škole. Věková kategorie dětí byla 6 – 7 let, což byly děti před nástupem do základní školy. Počet dětí byl celkem 8: 5 chlapců a 3 dívky.

Naším cílem bylo výběrem konkrétních aktivit ověřit úroveň klíčových kompetencí dětí. Každý den byla ověřována určitá klíčová kompetence.

První den byla realizována aktivita, která měla ověřit úroveň kompetence komunikativní, zde byla shledána u všech 8 dětí velmi dobrá úroveň komunikace.

Druhý den jsme aktivitou ověřovali úroveň klíčové kompetence k učení, zde v této oblasti méně dobré, tady tato kompetence dělala problémy 2 chlapcům a 1 dívce.

Třetí den jsme ověřili sociální a personální klíčovou kompetenci, zde se opět ověřila velmi dobrá úroveň kompetence a spolupráce dětí.

Čtvrtý den jsme ověřovali klíčovou kompetenci k řešení problémů, zde jsme zjistili úroveň méně uspokojující, jednalo se o 2 dívky a 1 chlapce v první části činnosti. V druhé části činnosti byl problém u stejného chlapce a 1 dívky. Zde jsme také zároveň ověřili klíčovou kompetenci komunikativní.

Pátý den jsme zařadili opět aktivitu k ověření kompetence k učení, protože v úterý byla úroveň této kompetence slabší. Nyní se nám, ale ověřilo, že dětem tato kompetence u této aktivity nedělala problémy a byla na dobré úrovni.

Zjistili jsme, že v 5 oblastech, které jsme ověřovali, se nám povedla u 3 dobrá úroveň klíčových kompetencí a u dalších 2 je potřeba posílit konkrétní aktivity k těmto klíčovým kompetencím – učení, sociální a personální.

Kompetenci činnostní a občanskou jsme tentokrát nezařadili, protože děti v této oblasti nemají problémy, díky účastem na besídkách pro seniory, maminky, nebo vánoční, které jsou pravidelně pořádány, Děti tady rozvíjí a upevňují tyto kompetence.

Na pozorovaném vzorku jsme analyzovali výsledky a dospěli jsme k tomu, že naše ŠVP je koncipováno správně. Děti nebudou mít problémy při nástupu do ZŠ.

Myslíme si, že splnění hlavního úkolu, což byla očekávaná úroveň klíčových kompetencí, je uspokojivá a odpovídá, úrovni, která je požadována po dítěti při přechodu do ZŠ.

Závěr

Bakalářská práce se v úvodu zabývala teoretickými poznatky. Zde byly uvedeny informace o klíčových kompetencích, předškolním vzdělávání v dnešní době, vývoji dítěte v předškolním věku, významu hry v předškolním vzdělávání.

Kompetence, které se děti v prostředí mateřských škol učí získávat, probíhají převážně prostřednictvím hry. Tedy pro ně nejpřirozenější i oblíbenou činností pro děti. Rozvoj zde z tohoto důvodu nevnímají děti obvykle jako povinnost.

Lze říci, že předškolní vzdělávání v mateřské škole zajišťuje celkový rozvoj dětí, který je podstatné v tuto dobu nepodcenit.

V praktické části bakalářské práce jsme se věnovali zjištění úrovně klíčových kompetencí v mateřské škole.

U dětí byla zjišťována dosažená úroveň kvalitativní metodou tzv. Neřízeným pozorováním. Ze získaných informací lze usoudit, že klíčové kompetence byly nadpoloviční většinou uplatňovány dostatečně. V poslední kapitole jsme analyzovali výsledky a dospěli jsme ke stanovenému hlavnímu cíli i dílčím cílům.

Tato bakalářská práce byla pro mě přínosem jak v teoretické a praktické části. Potvrdilo se mi, že vhodně zvolené aktivity, činnosti jsou pro rozvoj osobnosti dítěte v předškolním věku velmi důležité. Získala jsem spoustu nových informací, ze kterých budu při své pedagogické činnosti čerpat.

Předškolní věk je pro děti jedno z nejvýznamnějších období jejich života, je to období, kdy máme na děti velký vliv, a to jaké vzory, informace, přístupy jim nabídneme v tomto období, nejen my pedagogové, ale také rodiče si ponесou celý další zbytek života.

Seznam literatury

BEČKOVÁ, Ivana.: Adaptace dítěte v mateřské škole [online]. 11. 04. 2008, [cit. 03. 05. 2019]. Dostupný z URL: <

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona. Komunikace dětí předškolního věku. Praha: Grada, 2012. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3008-0.

BELZ, Horst a Marco SIEGRIST. Klíčové kompetence a jejich rozvíjení: východiska, metody, cvičení a hry. Vyd. 3. Přeložil Dana LISÁ. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0846-4.

SPLAVCOVÁ, Mgr. Hana a Mgr. et Mgr. Jaroslava VATALOVÁ. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-05-13].<http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-predskolni-vzdelavani-3>

ČESKÁ ODBORNÁ SPOLEČNOST PRO INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.: Adaptace dítěte v mateřské škole [online]. 2017, [cit.09.05.2019]. Dostupný z URL: <

KOHOUTEK, Rudolf.: PŘEDŠKOLNÍ VĚK [online]. 14. Dubna. 2014, [cit. 03.05.2019]. Dostupný z URL: <

Mateřská škola Trnava. Proč je dobré, aby děti chodily do mateřské školy [online]. 2011, [cit. 09.05.2019]. Dostupný z URL: <

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. Pedagogický slovník. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.

SMOLÍKOVÁ Kateřina. Pojetí, utváření klíčových kompetencí v rámci RVP PV [online]. 7. 11. 2006, [cit.03.05.2019]. Dostupný z URL:

<<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/990/PREDSKOLNI-VZDELAVANI-A-KLICOVE-KOMPETENCE.html>>.

SMOLÍKOVÁ Kateřina.: Klíčové kompetence a jejich úloha v předškolním vzdělávání [online]. 21. 01. 2005, [cit.03.05.2019]. Dostupný z URL: <<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/158/klicove-kompetence-a-jejich-uloha-v-predskolnim-vzdelavani.html>>.

WOLFOVÁ, Diana: Hra a její význam v předškolním věku dítěte [online]. 2018, [cit.09.05.2019]. Dostupný z URL: <https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/142248/BP_Wolfova.pdf?sequence=1&isAllo wed=y>.

ZORMANOVÁ, Lucie. Obecná didaktika: pro studium a praxi. Praha: Grada, 2014. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4590-9.

DVOŘÁKOVÁ, Markéta. *Základní učebnice pedagogiky*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5039-2.

www.msmt.cz[online]. [cit. 2019-05-10].

E studovna. E studovna [online]. [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: <http://www.estudovna.cz/cz/kompetence-uvod-do-kompetenci39.html>

OPRAVILOVÁ, Eva. Předškolní pedagogika. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5107-8.

ŠMELOVÁ, Eva a Alena NELEŠOVSKÁ. Učitel mateřské školy v reflexi současných proměn. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-244-22-72-5.

KREJČOVÁ, Věra, Jana POCHE KARGEROVÁ a Zora SYSLOVÁ. Individualizace v mateřské škole. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0812-9.

PRŮCHA, Jan. Pedagogická encyklopedie. 1. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.
VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

ŠMELOVÁ, Eva. *Bezvýhradná akceptace ve výchově dítěte*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4217-4.

ŠMELOVÁ, Eva, Martina FASNEROVÁ a Jitka PETROVÁ. *Univerzitní mateřská škola a její specifika v oblasti předškolního vzdělávání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3877-1.

SEDLÁČKOVÁ, Hana, Zora SYSLOVÁ a Lucie ŠTĚPÁNKOVÁ. *Hodnocení výsledků předškolního vzdělávání*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-73-57-884-8.

STŘELEČEK, Stanislav. *Studie z teorie a metodiky výchovy 1*. Brno: MSD, 2004. ISBN 80-86633-21-7.

ŠMELOVÁ, Eva, Alena PETROVÁ a Eva SOURALOVÁ. *Připravenost dětí k zahájení povinné školní docházky v kontextu současného kurikula*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3345-5.

BARTOŇOVÁ, Miroslava, Dagmar OPATŘILOVÁ a Marie VÍTKOVÁ. *Školní zralost a dítě s SVP: vzdělávání a diagnostika*. Praha: Raabe, 2019. Školní zralost. ISBN 978-80-74-96-421-3.

SEVEROVÁ, M. *Hry v raném dětství studie a jejich vývoj a motivace*. Praha, 1982. Školní zralost.

VÁGNEROVÁ. *Základy psychologie*. Praha: Karolinum, 2004. Školní zralost.

SVOBODOVÁ, Eva. *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-774-9.

ŠMELOVÁ, Eva. *Mateřská škola: teorie a praxe 1*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. ISBN 80-244-0945-8.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

KOLAŘÍKOVÁ, Marta. *Dítě předškolního věku v prostředí sociální exkluze*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-7510-161-7.

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona. *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-210-4454-8.

BERČÍKOVÁ, Alena, Eva ŠMELOVÁ a Dominika PROVÁZKOVÁ STOLINSKÁ. *Učitel - aktér edukačního procesu předškolního vzdělávání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-244-4033-0.

GRECMANOVÁ, Helena, Eva URBANOVSKÁ a Drahomíra HOLOUŠOVÁ. *Obecná pedagogika*. Olomouc: Hanex, [1998]. Edukace (Hanex). ISBN 80-857-8320-7.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Logopedie*. 1. Praha: Grada, 2006. Edukace (Hanex). ISBN 978-80-247-1110-9.

BÄCKER-BRAUN, Katharina. *Rozvoj inteligence u dětí od 3 do 6 let*. Praha: Grada, 2014. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4798-9.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka. *Přehled vývojové psychologie*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1999. Pedagogika (Grada). ISBN 80-706-7953-0.

BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. Brno: Computer Press, 2007. Dětská naučná edice. ISBN 978-80-251-1829-0.

Seznam příloh

Příloha č. 1 Klíčové kompetence

Příloha č. 1 Klíčové kompetence

Pro lepší pochopení univerzálnosti klíčových kompetencí i procesu jejich postupného nabývání a zdokonalování v průběhu života a vzdělávání jedince se se pokusíme blíže charakterizovat některé projevy, na jejichž základě lze říci, že jedinec je v té které oblasti způsobilý.

Kompetence k učení

Kompetence k učení znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat učení jako přirozený, otevřený celoživotní proces, obohacující kvalitu lidského života
- rozvíjet své schopnosti a dovednosti potřebné k efektivnímu učení, zdokonalovat své učební strategie, obohacovat a prohlubovat svou poznatkovou zkušenost
- přistupovat k učení iniciativně, a s aktivním zájmem
- výsledky učení uplatňovat v životě i v dalším učení a tak neustále posouvat vpřed hranice svých možností (Smolíková, 2005)

Kompetence řešit problémy

Kompetence řešit problémy znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat problémy jako samozřejmou součást života a učení
- inovativně
- přistupovat k problémům aktivně, řešit je iniciativně a inovativně
- při jejich řešení postupovat způsobem racionálním, konstruktivním a účelným, vedoucím k cíli
- získané zkušenosti vyhodnocovat a využívat je při řešení dalších problémů a situací, s nimiž se v učení i v životě setká (Smolíková 2005)

Kompetence komunikovat znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- užívat přirozených prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, názorů, pocitů, mínění i úsudků i k naslouchání a porozumění druhým
- vstřícně komunikovat se svým okolím, kultivovaně se domlouvat a vyjednávat, a tak přispívat k vzájemnému porozumění
- užívat svých komunikačních schopností k dalšímu učení

- užívat technických i informačních prostředků k vlastnímu rozvoji učení, k řešení problémů i k otevřené komunikaci s okolním světem (Smolíková, 2005)

Kompetence sociální a personální

Kompetence sociální a personální znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vystupovat autonomně
- vnímat a přijímat hodnoty spojené s důstojnými a kultivovanými vztahy mezi lidmi, chránit je, uplatňovat a rozvíjet
- zaujímat prosociální postoje, spolupracovat a spolupodílet se na činnostech i rozhodnutích, a přispívat k pohodě prostředí
- odmítat společensky nežádoucí chování a bránit se jeho důsledkům
- adaptovat se na prostředí i jeho běžné proměny (Smolíková, 2005)

Kompetence činnostní a občanské

Kompetence činnostní a občanské znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat svou sounáležitost s přírodním i společenským prostředím, kulturním i multikulturním světem, uvědomovat si osobní i lidskou odpovědnost
- respektovat pravidla, etické i právní normy a požadavky společnosti, jejímž je členem
- zaujímat odpovědný vztah k práci i učení, k pracovním i tvůrčím aktivitám i jejich výsledkům
- vystupovat aktivně, projevovat činnost, pracovitost a podnikavost
- vnímat, přijímat, rozvíjet a chránit hodnoty spojené se zdravím a bezpečím, s životem a životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem (Smolíková, 2005)

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Marta Ochmannová
Katedra:	Primární pedagogiky
Vedoucí práce:	PhDr. Dominika Provázková Stolinská, Ph.D.
Rok obhajoby:	2020

Název práce:	Klíčové kompetence dítěte jako prostředek jeho osobnostního rozvoje
Název práce v angličtině:	Key competences of a child as means of its personality development
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá klíčovými kompetencemi dítěte jako prostředku jeho osobnostního rozvoje. V teoretické části popisuje klíčové kompetence v předškolním vzdělávání, zaměřuje se na charakteristiku dítěte a vliv předškolního vzdělávání na dítě. Praktická část je zaměřena na zjištění úrovně klíčových kompetencí dětí v mateřské škole. Byl představen integrovaný blok a návrh aktivit vhodných pro děti.
Klíčová slova:	předškolní věk, předškolní vzdělávání, klíčové kompetence, integrovaný blok
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with the key competences of the child as a means of his personal development. In the theoretical part, it describes key competences in preschool education, focusing on the characteristics of the child and the influence of preschool education on the child. The practical part is focused on determining the level of key competences of children in kindergarden. Was introduced to the intergrated block and manual activities for children.
Klíčová slova v angličtině:	preschool age, preschool education, key competences, integrated block
Přílohy vázané v práci:	1
Přílohy vložené v práci:	
Rozsah práce:	48
Jazyk práce:	Český jazyk